

مدینه فاضله در آراء اندیشمندان معاصر جهان اسلام

نویسنده:

منتشر شده در:

ارائه شده به دومین همایش ملی معماری و شهرسازی اسلامی ۱۳۹۲

چکیده:

آرمان خواهی در زندگی انسان به گونه‌های مختلف تبلور یافته و اندیشمندان هر عصری آن را در قالب اتوپیا یا مدینه فاضله مطرح کرده‌اند. نویسنده یا طراح آرمان شهر که از اوضاع جامعه خویش یا از اوضاع حاکم بر جهان ناخرسند است و شرایط عینی را با تصورات ذهنی خویش ناساز می‌یابد، می‌کوشد با طرحی آرمانی وضع موجود را نفی کند. در این میان اسلام، به سبب رویکرد توحید نگر، صفات مشخصی را برای آرمان شهر مطلوب خود خواهان است. پژوهش حاضر با بررسی افکار آرمان شهرگرایان مسلمان معاصر از جمله محمد عبده، جلال آل احمد، دکتر شریعتی، علامه طباطبایی، شهید بهشتی و آیت الله جوادی آملی، به وسیله روش توصیفی - تحلیلی نشان می‌دهد، در قرون اخیر به دلیل غلبه زندگی مدرن و هجوم کشورهای استعمارگر بر کشورهای اسلامی، افزایش مشکلات اجتماعی، بی هویتی و... آرمان گرایان آرمان شهر خود را ابتدا در گرو جدایی از وضع موجود و رجوع به اصل در نظر می‌گیرند. شهر آرمانی آنان، کالبد و شکل ثابتی ندارد و بیشتر ابعاد ذهنی شهر آرمانی را ارائه می‌کنند. آنان اصول را مد نظر قرار می‌دهند، اصولی که بعداً کالبد با توجه به آن و منطبق با شرایط زمانی، تاریخی، اجتماعی و فرهنگی بوجود خواهد آمد.

کلید واژه ها:

آرمان شهر، اسلام، آرمان شهرگرایان مسلمان معاصر